

Elintarvikemarkkinavaltuutettu
Livsmedelsmarknadsombudsmannen
The Food Market Ombudsman

OPAS

elintarvikemarkkinoiden

sääntelystä ja valvonnasta

2023

Sisällys

3 **ESIPUHE**
Oppaan taustat

4 **LAINSÄÄDÄNTÖ JA TOIMINNAN SÄÄNTELY**
Valvontaviranomaisten toimivallasta ja tehtävistä säädetään lailla

10 **ELINTARVIKEMARKKINAVALTUUTETTU**
Elintarvikemarkkinavaltuutettu edistää elintarvikemarkkinoiden toimivuutta

12 **KILPAILU- JA KULUTTAJAVIRASTO**
Kilpailu- ja kuluttajavirasto edistää kilpailua markkinoilla

17 **LAUTAKUNNAT**
Lautakunnat ottavat kantaa menettelyn ja markkinoinnin asiallisuuteen

22 **TÄRKEÄT LINKIT**
Hyödyllisiä linkkejä oppaan aiheiden syvempään tarkasteluun

Esipuhe

Ajatus tämän oppaan tekemiseen syntyi Elintarvikemarkkinavaltuutetun toimiston keväällä 2023 järjestämässä seminaarissa ”Elintarvikemarkkinoiden sääntely ja valvonta”. Helsingissä Säätytalolla 21.3.2023 järjestetyssä seminaarissa omista rooleistaan elintarvikemarkkinoiden sääntelyssä ja valvonnassa kertoivat elintarvikemarkkinavaltuutetun lisäksi Kilpailu- ja kuluttajavirasto sekä Keskuskauppakamarin yhteydessä toimivat alan itsesääntelyelimet Elintarvikeketjun kauppatalautakunta, Liiketapalautakunta ja Elintarvikemarkkinointilautakunta.

Elintarvikemarkkinoita säännellään monin eri tavoin ja keinoin, niin kansallisesti kuin Euroopan unionin tasolla. Markkinoiden valvontaan osallistuu samoin lukuisia eri tahoja. Sääntelyn ja valvonnan pirstaleisuus sekä osin myös päällekkäisyys voi aiheuttaa elintarvikeketjun toimijoille haasteita ja epätietoisuutta esimerkiksi siitä, kuka tai mikä on missäkin tapauksessa toimivaltainen taho. Tämä on omiaan herättämään tyytymättömyyttä ja hämmennystä elintarvikealalla, joka on muutenkin hyvin säännelty toimiala.

Nyt käsillä olevan Elintarvikemarkkinavaltuutetun toimistossa toimitetun oppaan tarkoituksena on selkeyttää myös edellä mainitussa seminaarissa mukana olleiden eritoimijoiden rooleja elintarvikemarkkinoiden sääntelyssä ja valvonnassa. Oppaassa esitellään lisäksi keskeistä alan sääntelyä.

Opas on suunnattu kaikille elintarvikemarkkinoiden toimijoille, mutta siitä on tarkoituksellisesti rajattu pois kuluttajien kohderyhmä. Näin ollen oppaassa ei käsitellä kaupan ja kuluttajan välisiä suhteita.

Kiitän kaikkia edellä mainittuja toimijoita yhteistyöstä tämän oppaan laatimisessa. Palautetta oppaasta ja mahdollisia ehdotuksia sen kehittämiseksi edelleen palvelemaan entistä paremmin alan toimijoiden tarpeita saa mielellään esittää elintarvikemarkkinavaltuutetun toimistoon.

Lukuihoa ja hyötyä oppaasta toivottaen,

Helsingissä 1. päivänä marraskuuta 2023

Olli Wikberg
elintarvikemarkkinavaltuutettu

Lainsäädäntö ja toiminnan sääntely

ELINTARVIKEMARKKINAVALTUUTETUN SEKÄ KILPAILU- JA KULUTTAJAVIRASTON TOIMIVALLASTA JA TEHTÄVISTÄ SÄÄDETÄÄN LAILLA. LAKIEN TAVOITTEET POIKKEAVAT TOISISTAAN.

Elintarvikemarkkinoita valvovien viranomaisten eli **elintarvikemarkkinavaltuutetun** (ETMV) ja **Kilpailu- ja kuluttajaviraston** (KKV) toimivallasta ja tehtävistä säädetään lailla. Elintarvikemarkkinavaltuutetun toimivallan ja tehtävät määrittelee elintarvikemarkkinalaki (1121/2018), kun taas Kilpailu- ja Kuluttajaviraston toimivallasta ja tehtävistä säädetään kilpailulaissa (948/2011) sekä kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetussa laissa (661/2012).

Kilpailulainsäädännön ja elintarvikemarkkinalain tavoitteet ovat perustavalla tavalla erilaiset: elintarvikemarkkinalain ja sen taustalla vaikuttavan EU:n kauppatapadirektiivin (2019/633) tarkoitus on suojata pieniä toimijoita, kun taas kilpailulainsäädännön tarkoitus on turvata terve ja toimiva kilpailu eikä suojata yksittäisiä toimijoita. Kilpailulainsäädännöllä suojataan siten kilpailumekanismia itsessään, ei yksittäisiä sopimussuhteita tai yksittäisiä yrityksiä.

Lautakunnat ovat Keskuskauppakamarin yhteydessä toimivia, ulkopuolisista asiantuntijoista koostuvia ryhmiä, jotka suorittavat lainsäädännössä tai itsesääntelyssä niille asetettuja tehtäviä ja palveluita:

- **Elintarvikeketjun kauppatapalautakunta** edistää hyvän kauppatavan mukaisia menettelytapoja elintarvikeketjussa
- **Liiketapalautakunta** antaa pyynnöstä lausuntoja siitä, onko elinkeinotoiminnassa tehty toimenpide hyvän liiketavan vastainen tai muutoin sopimaton
- **Elintarvikemarkkinointilautakunnan** tehtävänä on arvioida elintarvikkeiden mainontaa ja muuta markkinointia.

Itsesääntelyeliminä toimivien lautakuntien toimintaa ohjaavat lautakuntien säännöt. Säännöissä käsitellään muun muassa lautakuntien tehtäviä, kokoonpanoa sekä asian käsittelyssä noudatettavaa menettelyä.

Elintarvikemarkkinalaki

[Elintarvikemarkkinalaki \(1121/2018\)](#)

on elintarvikeketjua koskeva erityislaki. Lain tavoitteena on parantaa elintarvikemarkkinoiden toimivuutta ja turvata elintarvikeketjussa heikoimmassa asemassa olevien toimijoiden asemaa. Elintarvikemarkkinalain noudattamista valvoo elintarvikemarkkinavaltuutettu.

Elintarvikemarkkinalakia sovelletaan elinkeinonharjoittajien välisiin elintarvikkeiden ja maataloustuotteiden kauppaa koskeviin sopimuksiin ja käytäntöihin. Huomionarvoista on se, että lain soveltamisalaan kuuluviksi elintarvikkeiksi ja maataloustuotteiksi katsotaan myös tuotteita, joita ei yleisesti mielletä elintarvikkeiksi. Tällaisia tuotteita ovat esimerkiksi elävät puut, kukkasipulit ja leikkokukat. Tarkemman tuotteisiin liittyvän elintarvikemarkkinavaltuutetun antaman ohjeistuksen voit lukea [täältä](#).

Lakiin sisältyvät kiellot ja vaatimukset

Elintarvikemarkkinalailla pyritään estämään kohtuuttomien ehtojen ja hyvän liiketavan vastaisten tai muutoin toisen elinkeinonharjoittajan kannalta sopimattomien menettelyiden käyttämistä maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden kaupassa.

Lisäksi elintarvikemarkkinalakiin sisältyy tiettyihin sopimussuhteisiin liittyvä kirjallisen muodon edellyttäminen ja sopimuksen tiettyä vähimmäissisältöä koskevat vaatimukset.

Sopimusten kirjallisuusvaatimus ja tietyt vähimmäisehdot

Maataloustuotteiden toimitussopimukset on pääsääntöisesti tehtävä kirjallisesti. Sopimusten tulee lisäksi sisältää tietyt ehdot. Tällaisia ovat esimerkiksi hinta, tuotteiden määrä, sopimuksen kesto ja maksuaikoja koskevat tiedot.

Kohtuuttomien ehtojen ja hyvän liiketavan vastaisten menettelyjen kieltö

Sopimuksissa ei saa käyttää ehtoa tai muutoinkaan soveltaa käytäntöjä, jotka ovat sopimuksessa toisena osapuolena olevien elinkeinonharjoittajien kannalta kohtuuttomia. Tämä koskee tilanteita, jossa sopimusosapuolena ovat elinkeinonharjoittajat yleensä ovat sopimusehdon käyttäjään verrattuina heikoimmassa asemassa ja tämän takia erityisen suojan tarpeessa. Esimerkiksi viljelijältä ei kohtuudella voida edellyttää saman tasoista sopimusoikeuden erityisasiantuntemusta kuin valtakunnalliselta keskusliikkeeltä. Säännöstä voidaan soveltaa esimerkiksi hinnan määräytymisperusteita koskeviin sopimusehtoihin. Sovitun vastikkeen määrää koskevaan sopimusehtoon sitä ei sen sijaan voida soveltaa.

Yrittäjän suojalaki (1993/1062) ei mahdollista puuttumista yksittäisessä sopimussuhteessa ilmeneviin hyvän liiketavan vastaisuuksiin.

Sopimattomaksi menettelyksi elinkeinotoiminnassa katsotaan hyvän liiketavan vastainen tai muutoin toisen elinkeinonharjoittajan kannalta sopimaton menettely. Hyvänä liiketapana voidaan yleisesti pitää tunnollisen ja rehellisen elinkeinonharjoittajan noudattamaa sekä kilpailijoiden ja asiakkaiden hyväksymää menettelyä taloudellisessa toiminnassa.

Hyvän kauppataivan vastaiset käytännöt

Elintarvikemarkkinalain muutoksella 1.11.2021 toimeenpantiin kansallisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi hyvän kauppataivan vastaisista käytännöistä yritysten välisissä suhteissa maataloustuote- ja elintarviketekijässä (ns. kauppatapadirektiivi).

Direktiivin taustalla on maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden toimittajien ja

ostajien neuvotteluvoiman merkittävä epätasapaino. Epätasapainon on nähty johtavan hyvän kauppataivan vastaisiin käytäntöihin. Lakimuutoksen myötä lakiin lisättiin muuan muassa direktiiviin sisältyvät hyvän kauppataivan vastaiset kiellot. Tarkoituksena on tavarantoimittajan suojaaminen.

Elintarvikemarkkinalain kieltojen soveltamisala

Kieltoja sovelletaan maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden kauppaa koskeviin sopimuksiin ja käytäntöihin kun

- tavarantoimittaja on liikevaihdoltaan ostajaa pienempi ja ostajan liikevaihto on vähintään 2 miljoonaa euroa ja ainakin toinen osapuolista on sijoittautunut EU:n alueelle
- maataloustuotteiden tai elintarvikkeiden ostajana on EU:n alueen viranomaisen (tällöin ei arvioida liikevaihtoa)

Kielletyt kauppataivat

Liian pitkät maksuajat

- Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maksuaika on enintään 14 päivää

- ➔ Sopimuksen osapuolet voivat sopia enintään 30 päivän maksuajasta, jos kaupan kohteena olevat tuotteet eivät ole ns. pilaantuvia tuotteita*
- ➔ Tavarantoimittajan aloitteesta voidaan sopia pilaantuvien tuotteiden maksuajaksi enintään 30 päivää ja muiden tuotteiden maksuajaksi enintään 60 päivää

Pidemmistä maksuajoista on sovittava **selkeästi ja yksiselitteisesti**. Selkeä ja yksiselitteinen tapa on esimerkiksi merkitä asia kirjallisesti sopimukseen.

Ehtojen tai käytäntöjen yksipuoliset muutokset

- Esimerkiksi maksuehdot tai hinnat

Tilausten viime hetken peruutukset

- Alle 30 päivää sovittua toimitusajankohdasta

Kaupalliset kustotoimet

- Esimerkiksi tuotteiden poistaminen valikoimasta tai tilausmäärien vähentäminen tilanteissa, joissa tavarantoimittaja käyttää sopimusperusteisia tai lakisääteisiä oikeuksiaan saattaen asian viranomaisen käsiteltäväksi tai tekee yhteistyötä viranomaisen kanssa

Kielletyt maksut

- Tuotteiden myyntiin liittymättömät maksut
- Maksut tuotteiden pilaantumisesta tai häviämisestä
- Korvaukset asiakasvalitusten käsittelykustannuksista

Seuraavat tavarantoimittajalta perittävät maksut ovat sallittuja, mikäli niistä on sovittu **selkeästi ja yksiselitteisesti**:

- Tuotteiden varastomiseen, esillä pitämiseen, tuotevalikoimaan sisällyttämiseen tai myytäväksi asettamiseen,
- Myynnin edistämiseen alennuksilla,
- Mainontaan ja markkinointiin ja
- Myyntitilojen sisustamiseen liittyvä maksut.

* Pilaantuvalla tuotteella tarkoitetaan tuotetta, joka ei yleensä ole 30 päivän kuluttua myyntikuntoinen

Myyttä jääneiden tuotteiden palautukset

- ➔ Myymättä jääneitä maataloustuotteita tai elintarvikkeita ei saa palauttaa maksamatta niistä tai niiden hävittämisestä
- ➔ Palautuskiellosta on mahdollista poiketa tavarantoimittajan aloitteesta sellaisten tuotteiden osalta, jotka eivät aiemmin ole olleet tavarantoimittajan valikoimissa, kuten esimerkiksi uutuuksia ja sesonkituotteita
- ➔ Tuotteiden palautuksesta on sovittava toimitussopimuksessa selkeästi ja yksiselitteisesti ja tällainen sopimus voi olla voimassa enintään kolme kuukautta

Kieltäytyminen sopimusehtojen vahvistamisesta kirjallisesti

Tavarantoimittajan liikesalaisuuksien väärinkäyttö

Esimerkkejä kielletyistä käytännöistä

Esimerkki 1

Ostaja soittaa tuotteiden toimitusta edeltävänä päivänä ja peruu tilauksen.

= Elintarvikemarkkinalain vastainen viime hetken peruutus.

Esimerkki 2

Olet myyjänä sopimassa tilauksista ostajan kanssa ja keskustellette sopimusehdoista. Ostaja kieltäytyy vahvistamasta ehtoja kirjallisesti, vaikka niin pyydät.

= Elintarvikemarkkinalain vastainen kieltäytyminen ehtojen vahvistamisesta kirjallisesti.

Esimerkki 3

Ostaja ilmoittaa muuttavansa sovittua tilausmäärää, eikä suostu neuvottelemaan asiasta.

= Elintarvikemarkkinalain vastainen sopimusehtojen yksipuolinen muuttaminen.

Esimerkki 4

Myyjä tekee ostajan elintarvikemarkkinalain vastaiseksi epäilemästään toiminnasta toimenpidepyynnön elintarvikemarkkinavaltuutetulle. Tämän seurauksena ostaja poistaa myyjän tuotteita valikoimistaan.

= Elintarvikemarkkinalain vastainen kaupallinen kostotoimi.

Esimerkki 5

Myyt tuoretta kalaa satunnaisesti ja ostaja ehdottaa maksavansa tuotteet 60 päivän kuluttua kalojen toimittamisesta.

= Elintarvikemarkkinalain vastainen liian pitkä maksuaika.

Kilpailulaki

[Kilpailulaki \(948/2011\)](#) on markkinoiden toimintaa turvaava yleislaki. Lain tarkoituksena on terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun turvaaminen vahingollisilta kilpailunrajoituksilta. Lakia sovellettaessa on erityisesti otettava huomioon markkinoiden toimintaedellytysten ja elinkeinon harjoittamisen vapauden suojaaminen niin, että myös asiakkaat ja kuluttajat hyötyvät kilpailusta. Kilpailulain noudattamista valvoo Kilpailu- ja kuluttajavirasto.

Kilpailulain soveltamisala

Kilpailulaissa on vastaavat säännökset kuin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) artikloissa 101 ja 102. Lakiin sisältyvät lisäksi kilpailuneutraliteettisäännökset ja päivittäistavara-kaupan määräävää markkina-asemaa koskeva säännös, joita ei ole EU-lainsäädännössä. Lisäksi sekä kilpailulaissa että EU:n kilpailulainsäädännössä on yritys-kauppa- ja valvontaa koskevat säännökset.

EU:n kilpailusäännöt tulevat sovellettaviksi tilanteissa, joissa järjestelyllä on vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kilpailulakia puolestaan sovelletaan silloin, kun kauppavaikutusta ei ole.

Kilpailuviranomaisen on kilpailulakia soveltaessa otettava huomioon kuluttajan etu. Tämä tarkoittaa lähtökohteisesti sitä, että täytäntöönpano ja puuttumistoimet keskittyvät sellaisiin menettelytapoihin, joista on kuluttajille haittaa esimerkiksi korkeampien hintojen tai kaventuvan tuotevalikoiman muodossa.

Yksittäiset elinkeinonharjoittajien väliset riita-asiat ja kauppakumppanin mielivaltaiset menettelytavat – ellei samalla ole kyse mahdollisesti poissulkevasta tai kauppakumppania kohtuuttomasti hyväksikäytävästä menettelytavasta – jäävät lain soveltamisalan ulkopuolelle, eikä niiden tutkinta kuulu kilpailuviranomaisen toimivaltaan. Kilpailulainsäädännöllä suojataan siten kilpailumekanismia itsessään, ei yksittäisiä sopimussuhteita tai yksittäisiä yrityksiä.

Elintarvikemarkkinavaltuutettu

ELINTARVIKEMARKKINAVALTUUTETTU TOIMII ELINTARVIKEMARKKINOIDEN TOIMIVUUDEN PARANTAMISEKSI JA HYVIEN LIIKETAPOJEN VASTAISTEN KÄYTÄNTÖJEN ESTÄMISEKSI.

Elintarvikemarkkinavaltuutetun tehtävät

Elintarvikemarkkinavaltuutettu on toiminnassaan itsenäinen ja riippumaton viranomaisomainen, jonka toimintaa sääntelee elintarvikemarkkinalaki. Valtuutettu kuuluu maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalaan ja toimii Ruokaviraston yhteydessä.

Valtioneuvosto nimittää valtuutetun enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Elintarvikemarkkinavaltuutettuna toimii **Olli Wikberg**, joka aloitti viisivuotisen toimikautensa vuonna 2019.

Elintarvikemarkkinavaltuutettu toimii elintarvikemarkkinoiden toimivuuden parantamiseksi ja hyvien liiketapojen vastaisten käytäntöjen estämiseksi. Valtuutettu antaa elintarvikeketjun toimintaan liittyviä suosituksia, lausuntoja ja ehdotuksia, sekä tiedottaa ja neuvoo elintarvikeketjun toimijoita hyvistä liiketavoista.

Valtuutettu valvoo elintarvikemarkkina-laissa säädettyjen vaatimusten ja kieltojen noudattamista (esitelty oppaassa tarkemmin sivuilla 5-7). Tehtäviin kuuluvat elintarvikeketjussa esiintyvien sopimusehtojen ja käytäntöjen sekä hyvien liiketapojen mukaisten menettelyjen valvonta. Lisäksi elintarvikemarkkinavaltuutettu valvoo näitä kansallisiin yleislakeihin (yrittäjän suojalaki, laki sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa) sisältyviä säännöksiä elintarvikeketjun osalta. Suojan kohteena voi olla kumpi tahansa osapuoli.

Käytännössä valtuutetun tehtävät voivat olla esimerkiksi sovinnon edistämistä

osapuolten välillä ristiriitatilanteissa tai sidosryhmien neuvontaa hyvistä toimintatavoista. Lisäksi valtuutettu voi avustaa osapuolia neuvotteluissa ja sovinnon edistämiseksi epäilyissä lain rikkomistilanteissa sekä tilanteissa, jossa sopimuksen noudattamisesta aiheutuu kohtuuttomia seurauksia tavarantoimittajalle.

Elintarvikemarkkinavaltuutetun käytössä on laissa säädettyjä seuraamuksia, jos ristiriitatilanteissa ei pystytä saavuttamaan sovintoa. Valtuutettu voi antaa huomautuksia ja julkisia varoituksia laissa säänneltyjen edellytysten täytyessä. Lisäksi valtuutettu voi panna vireille kiellon tai uhkasakon määräämistä koskevan asian markkinaoikeudessa, jos elinkeinonharjoit-

Mitkä asiat eivät kuulu elintarvikemarkkinavaltuutetulle?

- Elintarvikemarkkinavaltuutetulla ei ole toimivaltaa **kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan väliseen** kauppaan. Niitä koskevissa asioissa voi kääntyä Kilpailu- ja kuluttajaviraston kuluttaja-asiamiehen puoleen.
- **Elintarviketurvallisuuden** liittyvissä asioissa toimivaltainen viranomainen on **Ruokavirasto**.
- Maataloustuotteiden tai elintarvikkeiden **hintasääntely** ei myöskään kuulu elintarvikemarkkinavaltuutetun toimivaltaan.

taja käyttää kohtuuttomia sopimusehtoja tai hyvän liiketavan vastaisia käytäntöjä.

Valtuutetun on erityisesti toimittava asioissa, joilla on elintarvikeketjun toimivuuden kannalta huomattavaa merkitystä tai joilla voidaan olettaa yleisimmin esiintyvän huomattavia ongelmia. Sellaisia voivat olla esimerkiksi laajasti käytössä olevat sopimusehdot tai käytännöt.

Elintarvikemarkkinalakia sovelletaan elinkeinonharjoittajien välisiin elintarvikkeiden ja maataloustuotteiden kauppaa koskeviin sopimuksiin ja käytäntöihin.

Yhteydenotto elintarvikemarkkinavaltuutetun toimistoon

Elintarvikemarkkinalain mahdollista rikkomista koskevan asian saa vireille tekemällä elintarvikemarkkinavaltuutetulle toimen-

pidepyynnön. Tahot, jotka voivat tehdä toimenpidepyynnön, vaihtelevat sen mukaan, minkä elintarvikemarkkinalain säännöksen mahdollisesta rikkomisesta on kyse. Toimenpidepyynnön voi tehdä säännöksestä riippuen tavarantoimittaja (tuotteiden myyjä), tätä edustavat tahot sekä tietyissä tilanteissa myös muut tahot, kuten kumpi tahansa sopimusosapuoli.

Virallisten toimenpidepyyntöjen lisäksi erilaiset vihjeet ovat tärkeitä.

Elintarvikemarkkinavaltuutettu voi ottaa asian, jossa se epäilee elintarvikemarkkinalakia tai hyviä liiketapoja rikottavan, käsiteltäväksi myös oma-aloitteisesti.

Elintarvikemarkkinavaltuutettuun voi ottaa yhteyttä sähköpostilla tai valtuutetun nettisivuilta löytyvällä palautelomakkeella.

Elintarvikemarkkinavaltuutetun toimiston yhteystiedot

Postiosoite: PL 200, 00027 RUOKAVIRASTO

Sähköposti: [etmv\(at\)etmv.fi](mailto:etmv(at)etmv.fi)

Henkilökohtaiset sähköpostit: [etunimi.sukunimi\(at\)etmv.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)etmv.fi)

Puhelinnumero: 029 520 5533

Huom! Sähköpostiyhteys ei ole suojattu. Salassa pidettävien tai arkaluonteisten tietojen lähettäminen on mahdollista ottamalla yhteyttä toimistoon ennen tietojen lähettämistä. Turvapostin lähettämisestä ohjeistetaan yhteydenoton yhteydessä.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto

KILPAILU- JA KULUTTAJAVIRASTO EDISTÄÄ KILPAILUA MARKKINOILLA. KKV VALVOO KILPAILULAIN NOUDATTAMISTA JA PYRKII ENNALTAEHKÄISEMÄÄN JA PURKAMAAN KILPAILUNRAJOITUKSIA.

Tässä oppaassa keskitytään **Kilpailu- ja kuluttajaviraston (KKV)** toimintaan siltä osin, kun sen katsotaan liittyvän elintarvikemarkkinoiden toimivuuden edistämiseen. Koska opasta ei ole suunnattu kuluttajille, on esimerkiksi KKV:n alaisuudessa toimivan kuluttaja-asiamiehen toiminta rajattu kokonaan pois tästä oppaasta.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tehtävät

KKV:n tehtävät liittyvät kilpailu- ja kuluttajapolitiikan toteuttamiseen, markkinoiden toimivuuden varmistamiseen, kilpailulain ja EU:n kilpailusääntöjen täytäntöönpanoon, hankintalainsäädännön noudattamisen valvontaan sekä kuluttajan taloudellisen ja oikeudellisen aseman turvaamiseen. KKV:ssä laaditaan lisäksi erilaisia markkinoiden toimintaan liittyviä tutkimuksia ja selvityksiä.

Kilpailuasioiden osalta KKV valvoo yrityskauppoja, kartelleja, julkisia hankintoja sekä kilpailuneutraliteettia. Lisäksi tehtäviin kuuluu määräävän markkina-aseman väärinkäyttötapaukset. KKV:n vaikutusarviointiyksikkö tekee esimerkiksi elintarvikemarkkinoihin liittyvää tutkimusta.

Kilpailu- ja kuluttajavirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä tarvitsemansa tiedot yrityskauppojen, kilpailunrajoitusten ja kilpailuneutraliteettiongelmien selvittämiseksi. Kilpailunrajoitusten selvittämiseksi virasto voi myös kuulla henkilöitä. Lisäksi virasto voi toimittaa tarkastuksia elinkeinonharjoittajan liiketiloissa sekä tietyin edellytyksin muisakin tiloissa. Välitöntä puuttumista edellyttävissä tilanteissa virasto voi myös antaa väliaikaisen määräyksen kilpailunrajoituk-

sen lopettamiseksi. Epäilyissä kilpailunrajoitustapauksissa KKV voi ottaa vastaan asianosaisten esittämiä sitoumuksia sekä määrätä kilpailunrajoituksesta epäiltyjen tahojen esittämät sitoumukset velvoittaviksi. KKV voi myös määrätä kilpailulain rikkomisen lopetettavaksi sekä esittää markkinaoikeudelle rakenteellisten korjaustoimenpiteiden määräämistä, jos ne ovat välttämättömiä rikkomisen lopettamiselle. Lisäksi KKV voi esittää markkinaoikeudelle seuraamusmaksun määräämistä kilpailunrajoituksesta. Seuraamusmaksu voi olla enintään kymmenen prosenttia osapuolen kokonaisliikevaihdosta.

Kartellit ja muut horisontaaliset kilpailunrajoitukset

Epäilyissä kilpailunrajoitustapauksissa KKV voi ottaa vastaan asianosaisten esittämiä sitoumuksia sekä määrätä kilpailunrajoituksesta epäiltyjen tahojen esittämät sitoumukset velvoittaviksi. KKV voi myös määrätä kilpailulain rikkomisen lopetettavaksi sekä esittää markkinaoikeudelle rakenteellisten korjaustoimenpiteiden määräämistä, jos ne ovat välttämättömiä rikkomisen lopettamiselle. Lisäksi KKV voi esittää markkinaoikeudelle seuraamusmaksun määräämistä kilpailunrajoituksesta. Seuraamusmaksu voi olla enintään kymmenen prosenttia osapuolen kokonaisliikevaihdosta.

Kartellissa keskenään kilpailevat yritykset sopivat esimerkiksi tuotteiden tai palveluiden hinnoista, hinnankorotuksista tai markkinoiden jakamisesta. Kartellit on säädetty kilpailulaissa kielletyiksi, koska kartellit tyypillisesti nostavat tuotteiden

ja palveluiden hintatasoa sekä rajoittavat asiakkaiden valinnanmahdollisuuksia. Kartelleilla voi olla erilaisia muotoja, joista tyypillisimpiä ovat hinta- ja tarjouskartellit. Kaikki yhteistyö keskenään kilpailevien yritysten välillä ei kuitenkaan ole kiellettyä. Yhteistyö on kiellettyä vain, jos sen tarkoituksena on rajoittaa kilpailua tai jos sen seurauksena kilpailu rajoittuu. Lisäksi kilpailua rajoittavakin yhteistyö on sallittua, kun yhteistyöllä saavutettavat tehokkuushyödyt ovat suurempia kuin kilpailulle aiheutuva haitta. Kartellitapauksissa KKV esittää yleensä markkinaoikeudelle seuraamusmaksujen määräämistä kartelliin osallistuneille yrityksille. Seuraamusmaksut voivat olla enimmillään 10 prosenttia kunkin yrityksen liikevaihdosta.

Kilpailunrajoitustutkinta voi päättyä myös yritysten esittämien sitoumusten vahvis-

tamiseen tai KKV:n tekemään kieltopäätökseen. Kartellitapauksissa KKV kuitenkin esittää käytännössä lähes aina seuraamusmaksujen määräämistä, koska kartellit ovat kaikkein vakavimpia kilpailunrajoituksia.

Tuottajaorganisaatioita koskeva poikkeus

Tuottajaorganisaatio on maataloustuotteiden tuottajien omasta aloitteestaan perustama yhteenliittymä. Tuottajaorganisaatio toteuttaa jäsentensä maataloustuotteiden tuotantoon liittyviä tavoitteita ja toimintoja. Tuottajaorganisaatiojärjestelmän yleisenä tavoitteena on vahvistaa tuottajien asemaa markkinoilla. Hyväksytty tuottajaorganisaatio voi esimerkiksi neuvotella jäsentensä puolesta tarjontaan liittyviä sopimuksia, jotka koskevat sen jäsenten yhteistä kokonaistuotantoa tai osaa jäsenten tuotannosta. Neuvotellessaan jäsentensä

puolesta sopimuksia tuottajaorganisaation tulee keskittää ja saattaa markkinoille sopimusneuvottelujen alaiset tuotteet.

Tuottajaorganisaatioiden oikeus tehdä sopimusjärjestelyjä jäsentensä puolesta perustuu markkinajärjestelyasetuksen sisältämiin säädöksiin, jotka sisältävät kysymyksessä olevien sopimusjärjestelyjen osalta erityisen poikkeuksen yleisistä kilpailusäännöistä. Kysymyksessä olevan markkinajärjestelyasetuksen sisältämän poikkeuksen taustalla on Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus, joka sisältää tiettyjä poikkeuksia kilpailulainsäädäntöön, kun kyseessä on maataloustuotteiden tuotanto tai kauppa. Mikäli tuottajaorganisaation toiminta ei ole markkinajärjestelyasetuksessa säädetyn mukaista, tuottajaorganisaation toimintaan sovelletaan yleisiä kilpailusääntöjä. Kilpailu- ja kuluttajavirasto antaa tarvittaessa neuvontaa asiaan liittyvään viras-

ton toimivaltaan ja yleisten kilpailusääntöjen tulkintaan liittyvissä kysymyksissä.

Määräävä markkina-asema

Määräävässä markkina-asemassa oleva yritys on markkinoilla niin vahvassa asemassa, että se voi toimia huomattavan itsenäisesti suhteessa kilpailijoihin, asiakkaisiin ja tavarantoimittajiin. Määräävä markkina-asema ei itsessään ole kiellettyä, mutta määräävässä markkina-asemassa oleva yritys ei saa käyttää asemaansa väärin.

Väärinkäyttö tarkoittaa yleensä sellaista toimintaa, joka ei ole tavanomaista kilpailua markkinoilla ja estää markkinoiden entisestään heikon kilpailun säilymistä ja kehittymistä. Väärinkäyttö liittyy tyypillisesti kilpailijoiden sulkemiseen pois markkinoilta tai asiakkaiden hyväksikäyttöön. Määräävän markkina-aseman väärinkäyttö voi liittyä hinnoitteluun, kuten esimerkiksi kohtuuttoman korkean hinnoittelun, hintaruuvien, saalistushinnoittelun tai hintasyrjinnän tapauksessa. Väärinkäytössä kyse voi olla myös esimerkiksi toimituksista kieltäytymisestä, sitomisesta taikka yksinmyynti- tai yksinostosopimuksista.

Määräävässä markkina-asemassa olevalla yrityksellä on erityinen vastuu varmistua siitä, ettei sen menettely vaaranna aitoa ja vääristymätöntä kilpailua markkinoilla.

Määräävä markkina-asema päivittäistavarakaupassa

Päivittäistavarakaupan toimija on määräävässä markkina-asemassa päivittäistavarakaupan markkinoilla, jossens markkinaosuus päivittäistavarakaupan vähittäismyynnissä Suomessa on vähintään 30 %. Päivittäistavarakaupan markkinoihin kuuluvat sekä vähittäismarkkinat että hankintamarkkinat. Määräävän markkina-aseman kriteerit täyttävät käytännössä Suomen kaksi suurinta päivittäistavarakauppaketjua. Niiden menettelyihin voidaan siten so-

veltaa lakia ilman tarvetta ensin selvittää sitä, onko toimija määräävässä markkina-asemassa. Muiden toimijoiden mahdollinen määräävä markkina-asema selvitetään tarvittaessa tapauskohtaisesti.

Yrityskauppa- ja valvonta

Tietyt liikevaihtorajat ylittävät yrityskaupat on ilmoitettava KKV:lle. Yrityskauppa- ja valvonnalla puututaan ennakolta sellaisiin yrityskauppoihin, jotka johtaisivat markkinoiden haitalliseen keskittymiseen. KKV puuttuu yrityskauppaan, jos sen katsotaan olennaisesti estävän tehokasta kilpailua Suomessa.

Ensisijainen tapa yrityskaupan haitallisten vaikutusten estämiseksi on asettaa sille ehtoja. Mikäli haitallisia vaikutuksia ei voida poistaa yrityskaupan osapuolten tarjoamalla sitoumuksilla, voi markkinaoikeus KKV:n esityksestä kieltää kaupan kokonaan.

Julkisten hankintojen valvonta

KKV valvoo hankintalainsäädännön noudattamista. KKV valvoo, että julkiset hankinnat kilpailutetaan avoimesti, syrjimättömästi ja tasapuolisesti sekä markkinoiden kilpailullisuutta hyödyntäen. Julkisten hankintojen valvonta kattaa siten myös elintarvike- ja maataloustuotehankinnat. Julkisten hankintojen lainmukaisuuden selvittämiseksi virastolla on oikeus saada pyytämänsä tiedot hankintayksiköiltä, näiden sopimuskumppaneilta, hankintayksikössä määräysvaltaa käyttäviltä sekä hankintamenettelyyn osallistuneilta elinkeinonharjoittajilta. Hankintojen valvonnalla puututaan ensisijaisesti vahingollisimpiin kilpailutusten laiminlyönteihin eli täysin lain säännöksistä piittaamatta tehtyihin suoraan hankintoihin. Lisäksi valvontaa suunnataan muihin merkittäviin suoraan hankintoihin rinnastuviin virheellisiin tai syrjiviin hankintoihin.

Julkisten hankintojen valvojana KKV voi ottaa kantaa ainoastaan menettelyn hankintalainmukaisuuteen. Hankintayksiköillä on laaja harkintavalta päättää siitä, mitä ne hankkivat ja millä ehdoilla. KKV ei valvontatoiminnassaan arvioi esimerkiksi julkisten hankintojen tarkoituksenmukaisuutta, vaan sitä että hankintamenettelyt on toteutettu hankintalainsäädäntöä noudattaen. KKV puuttuu haitallisiksi katsomiinsa menettelytapoihin kieltopäätöksillä, seuraamusesityksillä markkinaoikeudelle sekä hallinnollisella ohjauksella.

Yhteydenotto Kilpailu- ja kuluttajavirastoon

Virastoon voi ottaa yhteyttä asioissa, jotka liittyvät kuluttajansuojaan, julkisiin hankintoihin, kilpailunrajoituksiin, yrittäjäkauppoihin tai markkinoiden toimi-

vuuteen. Kuka tahansa voi ottaa yhteyttä virastoon edellä mainituissa asioissa.

Virastolla on velvollisuus asettaa tehtävänsä tärkeysjärjestykseen. Tämä tarkoittaa sitä, että viraston on suunnattava voimavaransa kilpailun toimivuuden, kansantalouden ja yleisen edun kannalta merkittäviin kilpailunrajoituksiin sekä kaikkein vakavimpiin kilpailunrajoituksiin.

Tästä viraston velvollisuudesta seuraa, että virasto saattaa joskus joutua jättämään tutkimatta yksittäisen elinkeinonharjoittajan kannalta sinänsä merkityksellisen asian, jolla ei kuitenkaan ole laajempaa merkitystä kilpailun tai markkinoiden toimivuuden kannalta. Selkein esimerkki tällaisesta ovat ns. puhtaat elinkeinonharjoittajien väliset riita-asiat, joiden ratkaiseminen ei kuulu viraston toimivaltaan.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston yhteystiedot

Postiosoite: Lintulahdenkuja 2, 00530 Helsinki, PL 5 00531 Helsinki

Puhelinnumero: 029 505 3001 (ei kuluttajaneuvontaa),
029 505 3050 (kuluttajaneuvonta suomeksi) ja 029 505 3030 (kuluttajaneuvonta ruotsiksi)

Sähköpostiosoite: kirjaamo@kkv.fi

Yhteydenottokanavat

- soitto puhelinvaihteeseen, viestinnän mediapalveluun, matkanjärjestäjien neuvontaan, kuluttajaneuvontaan tai kilpailuasioissa suoraan yksittäiselle asiantuntijalle
- sähkö- tai kirjeposti kirjaamoon
- ilmoitus [vihjelomakkeella](#) kilpailunrajoitusasioissa
- ilmoitus [vihjelomakkeella](#) hankinta-asioissa

Lautakunnat

KESKUSKAUPPAKAMARIN LAUTAKUNNAT SUORITTAVAT LAINSÄÄDÄNNÖSSÄ TAI ITSESÄÄNTELYSSÄ ASETETTUJA TEHTÄVIÄ JA PALVELUITA. LAUTAKUNTIEN TOIMINTAA OHJAAVAT NIIDEN SÄÄNNÖT.

Mitä lautakunnat ovat?

Lautakunnat ovat Keskuskauppakamarin yhteydessä toimivia, ulkopuolisista asiantuntijoista koostuvia ryhmiä, jotka suorittavat itsesääntelyssä tai lainsäädännössä niille asetettuja tehtäviä ja palveluita.

Lautakuntia on yhteensä 11. Kolme niistä käsittelee elintarvikeliitännäisiä asioita: elintarvikeketjun kauppatalautakunta, liiketapalautakunta ja elintarvikemarkkinointilautakunta.

Suomessa on kolme elintarvikemarkkinoiden toimintaan liittyvää lautakuntaa. Lautakunnat ottavat kantaa esimerkiksi siihen, onko toimijoiden menettely ja markkinointi hyvän kauppatavan mukaista ja asiallista. Lautakunnat toimivat [Keskuskauppakamarin](#) alaisuudessa ja niiden toimintaa ohjaavat lautakuntien säännöt.

Kaikissa lautakunnissa on puheenjohtajan lisäksi jäseniä, jotka edustavat monipuolisesti oikeustieteellistä, kaupallistaja elintarvikeketjun asiantuntemusta. Näiden lisäksi kaikissa lautakunnissa on sihteeri, joka on suorittanut oikeustieteellisen korkeakoulututkinnon ja jolla on riittävä kokemus.

Tässä oppaassa on keskitytty erityisesti elintarvikealan itsesääntelyelimenä toimivaan Elintarvikeketjun kauppatalautakuntaan. Lisäksi oppaassa on esitelty liiketapalautakunnan ja elintarvikemarkkinointilautakunnan toimintaa.

Elintarvikeketjun kauppatalautakunta (EKKA)

Lautakunnan toiminta

Vuonna 2014 toimintansa aloittaneen elintarvikeketjun kauppatalautakunnan (EKKA) tarkoituksena on edistää alan hyviä kauppatapoja. Lautakunnan tehtävänä on antaa suosituksia ja lausuntoja siitä, onko jokin menettely hyvän kauppatavan mukaista tai vastaista.

Keskuskauppakamari nimittää puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja enintään viisi muuta jäsentä. Jäsenet ovat yleistä luottamusta nauttivia ja elinkeinoelämää tuntevia. He edustavat oikeustie-

teellistä, kaupallista ja elintarvikeketjun asiantuntemusta. Puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja ainakin yhden muun jäsenen on oltava oikeustieteen ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita.

Lautakunnan toimikausi on neljä vuotta. Jäsen voidaan nimittää peräkkäin uudelleen enintään kaksi kertaa. Keskuskauppakamarinimeää lautakunnalle myös sihteerin, joka on suorittanut oikeustieteellisen korkeakoulututkinnon ja jolla on riittävä kokemus.

EKKA antaa sekä lausuntoja, että suosituksia hyvään kauppatapaan liittyen. Lautakunnan antamat lausunnot ja ennakkolausunnot ovat suositusluonteisia. EKKA:n antamat suositukset ovat yleisluonteisia, eivätkä ota kantaa mihinkään yksittäiseen tapaukseen. Lautakunta kuulee laajasti muita alan toimijoita ennen suosituksen antamista. Tähän mennessä EKKA on antanut kahdeksan suositusta. EKKA:n antamat suositukset löytyvät [Keskuskauppakamarin verkkosivuilta](#).

Lautakunta tekee myös yhteistyötä elintarvikemarkkinavaltuutetun kanssa. Elintarvikemarkkinavaltuutetun on pyydettävä kauppatapalautakunnalta lausuntoa ennen suosituksen antamista, jotta elintarvikemarkkinavaltuutetun suositukset ja lautakunnan kannanotot eivät ole ristiriidassa toistensa kanssa. EKKA:n sivuilta löytyy tällä hetkellä julkistettuna kolme elintarvikemarkkinavaltuutetulle annettua lausuntoa.

Asianosainen voi pyytää lausunnonjulkistamislupaa. Lautakunta voi myöntää julkistamisluvan, jos vastaaja on menetellyt hyvän kauppatavan vastaisesti, vastaaja ei noudata lausuntoa, lupaa pyydetään oikeudenkäyntiä varten, asianosaisella on tarve saada oikaista siitä esitettyjä tietoja tai muusta erityisestä syystä. Julkistamisluvan myöntämistä harkitessaan lautakunta ottaa huomioon rikko-

muksen vakavuuden, tahallisuuden ja toistuvuuden. Mikäli lausunnonpyytjä on anonyymi, ei julkaistu lausunto saa vaarantaa tämän anonyymiteettiä.

Yhteydenotto elintarvikeketjun kauppatapalautakuntaan

Lautakuntaan voi olla yhteydessä, kun epäilee jonkun elintarvikealan toimijan menettelyn olevan hyvän kauppatavan vastainen. Lautakunta ei ota kantaa siihen, onko joku menettely lainvastainen.

Lausuntoa voi pyytää

- elinkeinoharjoittaja
- elinkeinoharjoittajien etujen valvomiseksi perustettu kannekelpoinen yhteisö
- viranomainen

Lausunnonpyytäjiä voi olla yksi tai useampia. Kun lausunnonpyytäjiä on kaksi tai useampi, voidaan asia lausunnonpyytäjien pyynnöstä käsitellä anonyymisti. Tällöin heidän nimiään ei ilmaista vastaajalle. Elintarvikeketjun kauppatapalautakunnan antama lausunto on maksuton.

Elinkeinoharjoittaja voi myös ennakoon pyytää lausuntoa menettelystä, jota se suunnittelee tekevänsä elinkeinotoiminnassa, varmistuakseen menettelyn hyvän kauppatavan mukaisuudesta. Ennakkolausunto maksaa **2680 €**.

Lausuntoa tai ennakkolausuntoa voi pyytää kirjallisesti sähköpostilla osoitteesta [ekka\(at\)chamber.fi](mailto:ekka(at)chamber.fi).

Elintarvikeketjun kauppatapalautakunnan säännöt löytyvät [täältä](#).

Liiketalautakunta

Lautakunnan toiminta

Vuonna 1937 perustettu Keskuskauppakamarin liiketalautakunta antaa lausuntoja siitä, onko tiettyä elinkeinotoiminnassa tehtyä tai suunniteltua menettelyä pidettävä hyvän liiketavan vastaisena tai muutoin sopimattomana menettelynä elinkeinotoiminnassa.

Hyvän liiketavan vastaisena menettelynä voidaan pitää esimerkiksi harhaanjohtavaa markkinointia, toisen yrityksen maineen ja tunnettuuden oikeudetonta hyväksikäyttöä, kilpailijan halventamista tai orjallista jäljittelyä.

Jos kilpailija ei noudata lausuntoa ja lautakunta on antanut julkistamislupa, voi lausunnonpyytäjä julkaista lausunnon. Lausunnon julkistaminen toimii tällöin sanktiona. Julkistamislupa voi saada lautakunnalta, mikäli vastaaja ei noudata lausuntoa, lupaa pyydetään oikeudenkäyntiä varten, asianosaisella on tarve saada oikaista siitä esitettyjä tietoja tai muusta erityisestä syystä. Lautakunta voi myös oma-aloitteisesti julkaista lausunnon.

Lautakunta voi myös antaa lausunnon siitä, onko vastaaja menettänyt Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) markkinointisääntöjen* vastaisesti. Lautakunta ei käsittele sopimusoikeudellisia eikä teollis- tai tekijänoikeudellisia kysymyksiä.

Lausuntojen lisäksi liiketalautakunta voi antaa yleisiä suosituksia koskien hyviä liiketapoja. Suositukset ovat julkisia ja julkaistaan lautakunnan verkkosivuilla.

* [Kansainvälisen kauppakamarin ICC:n markkinointisäännöt](#) on tunnettu ja tunnustettu maailmanlaajuinen markkinoinnin ohjeisto, joka toimii markkinoinnin itsesääntelyn tukena. Säännöt edistävät yritysten tasapuolisia toimintamahdollisuuksia ja vähentävät tarvetta lainsäädännölle ja viranomaistoimille.

Yhteydenotto liiketalautakuntaan

Liiketalautakuntaan voi olla yhteydessä, kun epäilee alan toimijan, eli kilpailijan, toimivan vilpillisesti.

Lausuntoa voi pyytää

- yksittäinen elinkeinoharjoittaja
- elinkeinoharjoittajien etujen valvomiseksi perustettu kannekelpoinen yhteisö
- viranomainen

Lausunnon pyytäjiä voi olla yksi tai useampi. Lausunto maksaa **2300€** ja sen julkistamislupa **530€**.

Liiketalautakunnan verkkosivuilta löytyy valmis [lomakepohja](#), jota voi käyttää lausunnon pyytämiseen. Hakemuksen voi lähettää sähköpostitse osoitteeseen [men\(at\)chamber.fi](mailto:men(at)chamber.fi) tai postitse osoitteeseen Keskuskauppakamarin liiketalautakunta, PL 1000, 00101 Helsinki.

Liiketalautakunta antaa myös ennakkolausuntoja. Ennakkolausuntoa kannattaa pyytää, jos haluaa etukäteen varmistua siitä, että oma menettely on hyvän liiketavan mukaista. Ennakkolausunto maksaa **1290€**.

Ennakkolausuntoa voi pyytää kirjallisesti. Lautakunnan verkkosivuilta löytyy valmis [lomakepohja](#) myös ennakkolausuntoa varten, mutta sen voi myös tehdä vapaamuotoisesti. Ennakkolausuntopyyntö toimitetaan sähköpostilla osoitteeseen [men\(at\)chamber.fi](mailto:men(at)chamber.fi).

Liiketalautakunnan säännöt löytyvät [täältä](#).

Elintarvikemarkkinointilautakunta

Lautakunnan toiminta

Vuonna 2023 toimintansa aloittanut elintarvikemarkkinointilautakunta arvioi elintarvikkeiden markkinoinnin asianmukaisuutta. Elintarvikemarkkinointilautakunnan tehtävänä on antaa lausuntoja siitä, onko tietty elintarvikkeen markkinointi Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) markkinointisääntöjen, ICC:n elintarvikkeiden markkinointia koskevan tulkintaohjeen tai Elintarviketeollisuusliitto ry:n elintarvikkeiden markkinointiohjeen vastaista.

Elintarvikemarkkinointilautakunnalta voi pyytää lausuntoa, kun epäilee jonkin toimijan markkinoinnin olevan sopimaton. Lautakunta ei kuitenkaan ota kantaa elintarvikkeen tuotepakkaukseen tai itse tuotteen ominaisuuksiin, tuotteen esillepanoon kaupassa, ravintolassa tapahtuvaan elintarvikkeen markkinointiin, ravitsemusviestintään (ellei se ole samalla myös markkinointia), ravintolisän tai alkoholin markkinointiin sekä lain edellyttämiin tuotetietoihin.

Lautakunnan lausunnot ovat julkisia, ellei lautakunta erityisestä syystä päättä ollen julkaisematta lausuntoa. Lausunnot ovat suositusluonteisia eikä lautakunta voi kieltää markkinointia. Lausunnon julkisuus on ainoa sanktio.

Yhteydenotto elintarvikemarkkinointilautakuntaan

Lausuntopyyntö elintarvikemarkkinointilautakunnalle voi tehdä, kun epäilee elintarvikkeen markkinoinnin olevan sopimaton. Tämä voi olla esimerkiksi liian yleinen ympäristöväärittäminen, piilomainonta, harhaanjohtavuus, syrjintä tai sopimattomuus lapsille.

Lausuntoa voi pyytää

- yksityishenkilö
- elinkeinonjärjoittaja
- yhteisö
- viranomainen

Ainoastaan elinkeinoharjoittajan tekemä lausuntopyyntö on maksullinen (2680€), muut ovat maksuttomia.

Yritys voi myös pyytää lautakunnalta maksullista ennakkolausuntoa. Ennakkolausuntoa kannattaa pyytää, jos on epävarma suunnitellun markkinoinnin asianmukaisuudesta. Ennakkolausuntoa pyydetään kirjallisesti ja se maksaa Elintarviketeollisuusliitto Ry:n jäsenille 1290€ ja muille 2680€. Ennakkolausuntopyyntö lähetetään sähköisesti osoitteeseen [elma\(at\)chamber.fi](mailto:elma(at)chamber.fi)

Lausuntopyyntö tehdään sähköisesti lautakunnan verkkosivuilla olevan lomakkeen kautta. Vapaamuotoinen pyyntö ennakkolausunnosta lähetetään sähköisesti osoitteeseen [elma\(at\)chamber.fi](mailto:elma(at)chamber.fi)

Elintarvikemarkkinointilautakunnan säännöt löytyvät [täältä](#).

Lautakuntien yhteystiedot

Elintarvikeketjun kauppapalautakunta

Sähköpostiosoite: ekka(a)chamber.fi

Puhelinnumero: 09 4242 6212

Postiosoite: Elintarvikeketjun kauppapalautakunta, PL 1000 (Alvar Aallon katu 5C), 00101 Helsinki

Liiketapalautakunta

Sähköpostiosoite: men(a)chamber.fi

Puhelinnumero: 09 4242 6212

Postiosoite: Keskuskauppakamarin liiketapalautakunta, PL 1000 (Alvar Aallon katu 5C), 00101 Helsinki

Elintarvikemarkkinointilautakunta

Sähköpostiosoite: elma(a)chamber.fi

Lisätietoja kaikista lautakunnista

Paula Paloranta, pääsihteeri

Sähköposti: paula.paloranta@chamber.fi

Puhelinnumero: +358 50 548 0236

Tärkeät linkit

- [Elintarvikemarkkinavaltuutetun toimiston verkkosivut](#)
- [Kilpailu- ja kuluttajaviraston verkkosivut](#)
- [Keskuskauppakamarin lautakuntien verkkosivut](#)
- [Elintarvikemarkkinalaki \(1121/2018\)](#)
- [EU:n kauppatapadirektiivi \(2019/633\)](#)
- [Kilpailulaki \(948/2011\)](#)
- [Laki Kilpailu- ja kuluttajavirastosta \(661/2012\)](#)

Elintarvikemarkkinauvaltuutettu
Livsmedelsmarknadsombudsmannen
The Food Market Ombudsman

Elintarvikemarkkinauvaltuutetun toimisto

@etmv_toimisto

Tilaa elintarvikemarkkinauvaltuutetun uutiskirje lukemalla
QR-koodi puhelimellasi tai osoitteesta elintarvikemarkkinat.fi.

